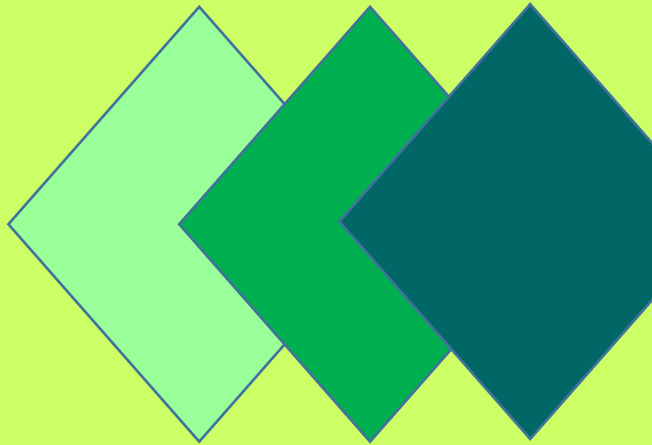

บุคคลแห่งการเรียนรู้ในโลก VUCA

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บุคคลแห่งการเรียนรู้ในโลก VUCA

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บุคคลแห่งการเรียนรู้ในโลก VUCA

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์เผยแพร่ ตุลาคม 2563

แหล่งเผยแพร่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
และ www.curriculumandlearning.com

พิมพ์ที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
ลิขสิทธิ์ หนังสือเล่มนี้ไม่มีลิขสิทธิ์ จัดพิมพ์เพื่อการใช้ประโยชน์
ทางหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา
และส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน

คำนำ

หนังสือ “บุคคลแห่งการเรียนรู้ในโลก VUCA” เล่มนี้ เขียนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดและแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้และพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้มากพอสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สารบัญ

1. บทนำ	1
2. VUCA	1
3. การตั้งคำถาม คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์นวัตกรรม	2
4. คุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ Learner Person	3
5. บทสรุป	5
บรรณานุกรม	6

บุคคลแห่งการเรียนรู้ในโลก VUCA

1. บทนำ

โลก VUCA มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ยากต่อการคาดการณ์ ส่งผลให้การเรียนรู้ต้องปรับตัว มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด และเป็น**บุคคลแห่งการเรียนรู้**อย่างแท้จริง ผู้สอนปรับตัวจากการถ่ายทอดความรู้มาเป็นการ**โค้ชเพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ**ในการเรียนรู้ เปิดพื้นที่การเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเลือกการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยความรับผิดชอบ

2. VUCA

การจัดการเรียนรู้ต้องเผชิญกับความท้าทายของ VUCA World ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งคาดการณ์ได้ยากจาก 4 ปัจจัย ได้แก่

1. **V: Volatility** เป็นโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงได้ง่ายผันผวน รวดเร็ว ไม่มีเสถียรภาพ ไม่สามารถพยากรณ์เรื่องต่างๆ ได้

2. **U: Uncertainty** เป็นโลกแห่งความไม่แน่นอน ไม่สามารถ
 เฝ้าจระงับได้ว่า อะไรจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ และจะทำให้เกิดการ
 เปลี่ยนแปลงมากน้อยอย่างไรบ้าง

3. **C: Complexity** เป็นโลกแห่งความซับซ้อน สิ่งทั้งหลาย
 ที่ปรากฏซึ่งบางครั้งมองดูแล้วเหมือนใช่ แต่เมื่อพิจารณาแล้วไม่ใช่
 จึงเป็นโจทย์ เป็นคำถามที่ซับซ้อนและแสวงหาคำตอบได้ยาก

4. **A: Ambiguity** เป็นโลกแห่งความคลุมเครือที่ไม่ชัดเจน
 ไม่สามารถจำแนกได้ชัดเจนว่าสีขาวหรือสีดำเพราะมองเห็นเป็นสีเทาๆ

การปรับตัวเข้ากับ **VUCA World** ทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะต้อง
 เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้ง Re Skills หรือ Up Skills เพื่อปรับเปลี่ยน
 Mindset ปรับท่าทีการรับรู้แบบความเคยชิน มาใช้ปัญญาในการ
 ตรวจสอบเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่

3. การตั้งคำถาม คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์นวัตกรรม

การเรียนรู้เป็นรากฐานของชีวิต เป็นโอกาสของการพัฒนาชีวิต
 ซึ่งชีวิตและอนาคตไม่เคยหยุดนิ่ง เช่นเดียวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 Life Long Learning

หลักสูตรที่เป็นทางการซึ่งมีอยู่ในสถานศึกษาของโรงเรียน และที่มหาวิทยาลัยจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ยืดหยุ่น ควบคู่กับการจัดการเรียนรู้จะต้องมีหลายรูปแบบ เหมาะสมกับ **สภาพแวดล้อมและสถานการณ์**ต่างๆ ที่หลากหลาย การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ต่างๆ จากสื่อเทคโนโลยี ครอบครั้ว ชุมชน รวมถึงสถานที่ทำงาน สถานประกอบการต่างๆ

การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ใช้กระบวนการโค้ชเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจภายใน อันเป็นพื้นฐาน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ การโค้ชให้ผู้เรียนมี **Passion** มองเห็นเป้าหมายและทิศทางของกระบวนการเรียนรู้

4. คุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ Learner Person

การเรียนรู้ที่ตอบสนองโลก VUCA พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้ดังนี้

1. ผู้เรียนเลือกวิธีการในการเรียนรู้ของตนเองและรับผิดชอบต่อสิ่งที่เลือก

2. ผู้เรียน**มีเป้าหมายและวางแผน**อย่างเป็นระบบ จัดลำดับความสำคัญในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้และกิจกรรมที่จะปฏิบัติ

3. **มีวินัยในตนเอง** (Self-discipline) ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนการนำตนเอง (Self-direction) การควบคุมตนเอง (Self-control) และการกำกับตนเอง (Self-regulation)

4. ตระหนักถึง**ความเท่าเทียมในสิทธิ** (Right) โอกาส (Opportunity) และผลการปฏิบัติ (Treatment)

5. **มีความเคารพผู้อื่น** ทำงานร่วมกับผู้อื่น ชนsubseteqไปด้วยกัน และช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น

6. มีทักษะการ**คิดวิเคราะห์** การ**คิดสร้างสรรค์** การจัดการกับข้อมูลขนาดใหญ่

7. **เสริมสร้างพลังให้กับตนเอง** ดึงศักยภาพมาใช้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และรู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยี

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมต่อการดำรงชีวิตในโลก VUCA มีคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นสิ่งท้าทายสำหรับผู้สอนทุกคน

5. บทสรุป

สิ่งที่ผู้สอนจะต้องแสวงหาวิธีการโค้ชผู้เรียนให้สามารถนำตัวเองได้ (Leader in me) และปรับ Mindset สู่ Growth Mindset การกระตุ้นให้เป็นผู้ที่มี Proactive มีสติและปัญญาทันต่อความคิด ควบคุมการกระทำของตนเองได้ และตัดสินใจเลือกตอบสนองกับสิ่งที่ดีที่สุดต่อตนเอง และผู้อื่น เหมาะสมกับสถานการณ์ ในขณะที่เดียวกันก็พร้อมที่จะรับผิดชอบผลของการตัดสินใจ ในสภาพการณ์ของ VUCA ซึ่งมีหลายปัจจัยอาจจะควบคุมได้ยาก แต่ได้ทุ่มเทพลังไปในสิ่งที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงเท่าที่ความสามารถทำได้

บรรณานุกรม

Glaeser, W. (2020). *Leadership Skills & Strategies VUCA World*.

Retrieved 20 October 2020 from <https://www.vuca-world.org/waltraud-glaeser/>

Keller Institute. (2020). *How to Coach Passion in the 21st Century Leader*. Retrieved 20 October 2020 from

<https://www.kellerinstitute.com/blog/how-coach-passion-21st-century-leader>

ผู้สอนปรับตัวจากการถ่ายทอดความรู้
มาเป็นการโค้ชเพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ
เปิดพื้นที่การเรียนรู้ที่หลากหลาย
ผู้เรียนมีโอกาสเลือกการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยความรับผิดชอบ

